

• A JÓ ÉLET •

TÉSZTA, MŰTÁRGY, COSTA RICA

Szerkeszti: Bánlaki D. Stella

Fotó: Cseke Eszter

Más tészta

A Lashka elég jó válasz, ha Észak-Budán valakinek az a kérdése, hogy mivel lehet feldobni egy nyomi karanténhétköznap estéjét. (80. oldal)

Besétáltam, és látták, hogy megjött a nagy Horváth Béla

A hazai biztosítási piac egyik legismertebb alakja az elmúlt húsz évben félezer darabból álló műgyűjteményt halmozott fel. (82. oldal)

„VÉGIGLOVAGOLUNK
A TENGERPARTON
A FELKELŐ NAP
FÉNYÉBEN, ÉS AZT
KÍVÁNJUK, BÁRCSAK
25 ÉV MŰLVA
IS ILYEN NAGY
GONDDAL ŐRZÖTT
PARADICSOMOT
TALÁLNAK ITT.”

(Flóra, fauna, kávé, 90. oldal)

Élénksárga gallér és lila lóbőr cipő

Spengler Katalin és Somlói Zsolt önmagukat is megtisztelik a megjelenésükkel. (88. oldal)

Flóra, fauna, kávé

A dzsungelt kávéültetvények és vulkánok tarkítják, a buja esőerdőt a Csendes-óceán és a Karib-tenger fogja közre. Az élővilág hol Észak-Amerikát, hol Dél-Amerikát idézi, és egy fél magyarországnyi apró kis ország, Costa Rica gondosan vigyáz a két kontinens között felgyűrődött természeti csodákra.

▼
Naplementében száll le a repülő Costa Rica fővárosában, San Joséban, 2021 első hetében. Itt nem PCR-tesztet, hanem a koronavírusra is kiterjedő utasbiztosítást kérnek az országba belépőktől, ahol tényleg ellaposodott a járvány görbéje, így aztán minden nyitva van. Ebben talán benne van a jelentős D-vitamin-mennyiség és az is, hogy az emberek a nap legnagyobb részét a szabadban töltik. Ettől

függetlenül frissen tesztelve érkezünk, hiszen a holland királyi légitársaság ezt minden utasától megköveteli, aki fertőzött területről száll fel a repülőgépre.

A taxiban már sötét van, az autó fényszórója világítja csak meg a hatalmas kovácsoltvas kaput, amin át begurulunk a Finca Blanca Rosa kávéültetvény közepére épített fogadóba. Alig akad egy-két vendég, az egész országban harmadannyi turista sincs, mint békeidőben, pedig január és február csúcsezonnak számít. A hosszú transzatlanti út után végre

levesszük a maszkot, és beborít a párás, mégis meglepően friss hegyi levegő.

Egy rusztikus házban találjuk magunkat, égetett kerámia burkolatok és jó meleg paplanok között, mert éjszaka 10 °C is lehet. Próbálunk ébren maradni, pontosan tudjuk, mit jelent a hét óra időeltolódás, ha este hétnél nem bírjuk tovább. Hiába húzzuk ki kilencig, a fiunk már reggel négykor talpon van. Fizikai fájdalmat érzünk, a fáradtság gúzsba köt, de nincs könnyorület – így jár, aki a világ másik végén ébred.

Kissé kótyagosan megtöltjük a french press kávéfőzőt, és a teraszra kiülve belekortyolunk a száz százalékban arabica biokávéba, amit az ébredésünk helyszínétől úgy száz méterre természetek egy árnyas ültetvényen. Ez annyit tesz, hogy nem vágják ki a kávécseserjék körüli fákat, így azok természetes árnyékot adnak. A helyiek esküsznek rá, hogy megéri a fák miatt kevesebbet termelni, mert az ízvilág összehasonlíthatatlanul gazdagabb lesz. Costa Ricán kínosan ügyelnek egyik legfontosabb exportcikkük minőségére, és törvény tiltja, hogy arabicán kívül más fajtát termesszenek.

Még gőzölög a bőgrénkben, amikor a teraszon túl ébredezni kezd a természet. Megjelennek az első kolibrik a hatalmas piros virágok körül, pillangók szálldosnak az óriási monszteralevelek között. Hajnalban az ösvényeket járjuk, és a kopár téli Dunakanyar után, ahonnan nemrég elindultunk, elképesztő élmény a buja zöld frissesség, pedig épphogy csak kint vagyunk a fővárosból. Az egyik sarkon jókora ormányos medve caplat velünk szembe, szemmel láthatólag nem igazán érdeklik, előttünk két méterrel kanyarodik csak el az utunkból.

Az akklimatizálódás napjai kávéútakkal, hosszú reggelikkel és kisebb kirándulásokkal telnek, hogy felkészüljünk az esőerdő mélyére, az innen négy órára csobogó Pacuare folyóra.

ÉJSZAKAI BÁTORSÁGTÚRA

A Pacuare Lodge-ban az erdei házunkból függőhíd vezet egy elmondhatatlanul nagy faóriás vállához, ugyanis a nászutasvillát a lombkorona szintjére álmodták meg a helyi építészek. Minden nap kísérelünk a függőhíd végébe a fát körülölelő

EGY OLYAN APRÓ ORSZÁGBAN JÁRUNK, AHOL JÓ NÉHÁNY HATALMAS KÖRNYEZŐ ORSZÁGGAL ELLENTÉTBEN NEM FOGY, HANEM GYARAPSZIK AZ ESŐERDŐ, ÉVTIZEDEK ÓTA.

kis teraszra, leülünk egy csésze kávéval vagy egy könyvvel. Itt értjük meg a jelentőségét, hogy egy olyan apró országban járunk, ahol jó néhány hatalmas környező országgal ellentétben nem fogy, hanem gyarapszik az esőerdő, évtizedek óta. A Pacuare Lodge nagy tudású túravezetői végtelenül büszkék is erre az erőfeszítésre. Miközben az esőerdőt járjuk velük, őslakos nagyszüleikről mesélnek, a gyógynövényekről és a hosszú élet titkáról. Csupa fül vagyunk, hiszen következő dokumentumfilm-sorozatunk főszereplői száz év fölötti emberek a világ legegészségesebb tájain, és éppen ezért utaztunk most Costa Ricára is.

A kirándulások között szinte fine dining fogásokkal várnak a szakácsok a folyó partján, este ember nagyságú tábortűz mellett. Persze nem mindig van mód a kiforrott gasztronómiára: a messze földön híres pacuarei raftingtúrán például két átázott burritóval kell beérnünk.

Lombkoronába ágyazott nászutasvilla a Pacuare Lodge-ban

Vadi új luxus sátorábr: a Nayara Resorts

A DÍSZTÓBAN ELHÍZOTT ARANYHALAK ÚSZKÁLNAK, A FÁK TETEJÉN LAJHÁROK LAKOMÁZNAK, UTÓBBI ITT OLYAN MAGÁTÓL ÉRTETŐDŐ, MINT FALUN A KAKASKUKORÉKOLÁS.

A nap fénypontja családunk számára az esti séta hét órakor, amit némi amerikai túlzással itt éjszakai szafarinak neveznek. A fiunk olyan szinten izgalomba jön tőle, hogy minden áldott nap fel kell iratkoznunk rá. Tekintettel arra, hogy itt él a végtelenül mérges andoki lándzsakígyó, mi is meglehetősen izgatottak vagyunk, mondhatni rettegünk. Ugyanis ez a kígyó nem feltétlenül fél az embertől, rendkívül territóriális, és ha meghallja a dübörgésünket, nem elküszik, mint a legtöbb tisztességes mérges kígyó, hanem összetekeedik, és kivár, hogy ha kell, támadásba lendüljön. Azt mondják a helyiek, hogy a marás után két órája van az embernek, hogy megkapja az ellenmérget.

Az első este csak egy ártalmatlan csigaevő kígyó tekereg előttünk, és egy gyönyörű kis béka ugrik a fiunk nyakára, hogy percekig onnan szemlélje a világot. A második és a harmadik este viszont élőben láthatjuk a rettegett andoki lándzsakígyót. Első alkalommal egy egészen fiatal példány fekszik a közeli patak partján. Kis mérete ellenére a legkevésbé sem veszélytelen, ugyanis a kis kígyók még nem tudják kontrollálni a kilövellt méregmennyiséget, így az egészet belefecskendezik áldozatukba. Ettől függetlenül a másnapi kifejlett példánytól rezelünk be jobban, ami tőlünk hét-nyolc méterre kúszik át az ösvényen. A viszonylag közeli találkozás és a Pacuare Lodge-ban eltöltött néhány nap jóteknony mellékhatása, hogy mindkettőnk kígyós rémálmai finomodnak.

LUXUSLAJHÁROK

A vadvízi evezést a dzsungelben három óra autózás választja el a sziklákba vájt termálmedencéktől az Arena vulkán lábánál. A legújabb fejlesztés a környéken egy helyi vállalkozás, a Nayara Resorts luxus sátorábrója és a hozzá épített teraszos termálkomplexum. Hat különböző méretű és hőfokú medencéből nézhetjük éjszaka a csillagokat, nappal a kék lepkéket és a piros madarakat. A dísztóban elhízott aranyhalak úszkálnak, a fák tetején lajhárok lakomáznak, utóbbi itt olyan magától értetődő, mint falun a kakaskukorékolás. Ámulatba ejtenek ezek a lomha lények, egy órán át bámuljuk, fotózzuk, filmezzük őket, ahogy lassított felvételen másznak ágról ágra, tépdesik a leveleket, és gyűrik a szájukba, hogy aztán nyugovóra térjenek, és kedvenc időtöltésüknek hódoljanak: az alvásnak.

A luxussátorábró építésekör mindent megtettek, hogy az alvás itt az embernek is élményszám-

ba menjen. Valójában nem sátor, mert vannak falak, de a saját termálmedencés terasz fölé kifestett sátorot az a benyomást kelti, mintha a mesébe illő Arena vulkánra néző ágy egy sátorban lenne. A Costa Rica-i vendéglátóság olyan kifinomult ízléssel rendezték be ezeket a lakosztályokat, hogy a nagy nemzetközi hotelláncok összeszűrik a két kezüket, amikor néha sikerül ilyen eredeti és autentikus szállást kreálniuk.

A Four Seasonsnek például Costa Ricán ez sajnos nem jött össze. Bár a helyszín tökéletesen illeszkedik az esőerdő a Nicoya-félszigettel összekötő útvonaltervünkbe, utazásunk egyetlen és jókora csalódását az észak-amerikai hotellánc nyújtja. A Nicoya-félsziget fölött található az apró Papagayo-félsziget, már ide behajtva furcsán hatnak a manikűrözött kertek és a kivágott erdő helyére épített golfpályák, amiket a száraz évszakban folyton locsolni kell.

A Four Seasons elképesztő helyet kapott: ahogy ereszkedünk le az úton, balra egy vadregényes öböl, jobbra a Csendes-óceán, a kettő között pedig két percet kell sétálni. Itt terül el a resort hatalmas medencéje a négyszintes, száz hotel-szobának otthont adó épületek között. A teraszok mindegyikén tetőtől talpig kifestett állandó szunyogháló, tehát a több százezer forintos hotelt szobákból ezen át nézik a tengert a vendégek. Hogy miért? A kilencven százalékban egyesült államokbeli vendégseregnek nem lehetett elmagyarozni, hogy ne hagyjanak gyümölcsöt a teraszon, mert bemásznak a majmok, ezért inkább behálózták az egész szállodát.

A környező dombokon találhatóak villák és a lakosztályok, ezek sokkal tágasabb – és persze még drágább – szobatípusok, de némelyiket sikerült úgy megépíteni, hogy a tengerparti szállásról gyakorlatilag nincs kilátás a tengerre.

A gyerekekkel együtt boldogok vagyunk, amikor a környező fákon ugráló mellényes bögőmajmok üvöltésére ébredünk, majd párosodó iguánákat figyelhetünk meg. De ha a szobánkban vagy a szállodában nézünk körül, sosem találunk ki, hogy melyik országban járunk. Tökéletes steak house a golfpálya közepén, mennyei olasz étterem a medence fölött, első osztályú Benedict-tojás a reggeli étlapon és a megszokott ötcsillagos Four Seasons-kiszolgálás. Az amerikai vendégek imádják, visszajárnak, és többnyire ki se teszik a lábukat a szálloda területéről – otthon pedig elmesélik, hogy megint milyen jól nyaraltak Costa Ricán.

A BRAZIL PART

A corporate luxust hátrahagyva végre felfedezhetjük a Nicoya-félszigetet, ott is Guanacaste partjait. Hiába olvastunk róla, nem igazán tudtuk, mire számíthatunk, csak annyit, hogy hatalmas hullámok hátán lovagolhatunk, ha merünk és bírunk.

Felül: A Papagayo-félszigeten a Four Seasons elképesztő helyet kapott. Alul: Nammbu

Flóra, fauna, kávé Folyt.

A Punta Islita resortban minden összeér

Kicsit úgy vagyunk a strandokkal, mint Gombóc Artúr a csokoládéval: jöhet minden. És itt jön is: az egyik vad, sziklás és barna, a másik szelíd, családias és szőke, rögtön mellette a sejtelmes vulkanikus fekete, tele göcsörtös uszadékfával, aztán felbukkan a brazil is. Playa Carillónak hívják, több kilométeren át kanyargó, aranylő homokos part, karcsú pálmákkal szegélyezve. Akárhányszor ránézünk a hegyoldalban filigránul meghúzódó helyi szálloda, a Nammbu teraszáról, valamelyik nagy riói strand jut róla eszünkbe, azzal a fantasztikus különbséggel, hogy Carillón szinte soha nincs senki.

Ha közelebb megyünk, kiderül, hogy sok Costa Rica-i család piknikezik a pálmák közötti padoknál, de ahogy megjelennek, sötétedéskor úgy is tűnnek el, nyomot sem hagyva maguk után. Biztos hihetetlenül hangzik, de még egy csikket sem lehet a ticók (így hívják magukat a helyeik) után felfedezni. Rengeteg pénzt fektetett az állam abba, hogy már az általános iskolában a természet megőrzésére nevelje állampolgárait. Európai büszkeségünk alábbhagy, messze vagyunk mi még ettől, gondoljuk, és zabáljuk tovább a gallo pintót, a tipikus helyi reggeli babos rizsét.

A Nammbu az egyetlen hotel a környéken, így ha itt szeretnénk kikötni, nem nagyon van választásunk. Négy csillag, sok hűhó, sokszor

tényleg a semmiért: óriási szobák kevés bútorttal, a koronavírus miatt menedzser nélkül, így a két recepciós vezetésére bízta az egész hodályt. Sorolhatnánk a hibáit, de minnek, csodálatos a kilátás, és minden nap jólesik úszni a világ egyik legjobb fekvésű medencéjében.

PARADICSOM

Carilló után nem sokkal véget ér a betonút, és elég komoly büntetés vár azokra, akik tovább merészkednek: harminc perc kegyetlen zötykölődés. De ha túléljük, jó eséllyel félméteres feszításvilágú arapapagájok csivitelése fogad minket, amint elrepülnek az orrunk előtt piros, kék,

sárga színekben pompázva, miközben lehuppanunk a hegyoldalba épített Punta Islita nevű resort teraszára. Egy pillanat alatt belefeledkezzünk a jobbról és balról drámai sziklaszirtekkel keretezett, végtelen óceánba. A régi, legalább húsz éve épített, különálló bungalók mindegyikéből lélegzetelállító kilátás nyílik az óceánra.

Ha néhány száz méterrel lejjebb, a hotel magányos strandjánál szeretnénk kilyukadni, némi lépcsőzés és egy gyönyörű mangóültetvény vár ránk. Ha hajlandók vagyunk egy-két kilométert gyalogolni, a strand végén vulkanikus kőtengeren találjuk magunkat. A földöntúli tájon apály idején kisebb barlangokba is bemászhatunk, és van egy kilátó, amit érdemes a helyiek segítségével megkeresni. A sziklaszirt tetejére jutni, ha a megfelelő fánál a megfelelő kötél mentén elkezdünk mászni a megfelelő időben – de ha jön a dagály, már nincs hova visszamászni, mindent elborít a tenger.

Fenn a hotel bárjában a Finca Blanca Rosa ültetvény kávéját szolgálják fel, ahol néhány héttel korábban az első Costa Rica-i kávékat ittuk. Az étteremben a San Joséből származó Randy Siles főz, méghozzá olyan hozzávalókból, amiket a hotel néhány kilométeres környezetéből szerez be. Egyik este az ismerős halászkokról mesél, másik este a farmerekről, akiktől a zöldséget hozza. És itt tényleg minden mindennel összeér, például reggeli lovaglás közben kiderül, hogy a Punta Islita istállóját karbantartó cowboy 25 évvel ezelőtt, kisgyerekként az édesapjával ültette a fákat azon a mangóültetvényen, amin nap mint nap átsétálunk a strand felé. Most lóháton vágunk át az ültetvényen a fiunkkal, majd végiglovagolunk a tengerparton a felkelő nap fényében, és azt kívánjuk, bárcsak 25 év múlva is ilyen nagy gonddal őrzött paradicsomot találunk itt. **F**